

Én is dolgozom

Könnyen érthető útmutató a munkavállaláshoz

A Salva Vita Alapítvány 2009-ben teljesítette az „Elkötelezettség a Kiválóságért” európai minősítési szint követelményeit.

Tartalomjegyzék

Bevezető	2
Kinek szól ez a kiadvány?	2
Miről szól ez a kiadvány?	2
1. rész	
Az együttélés szabályai, az emberek jogai	3
Társadalom	3
Törvény	3
Alkotmány	3
Esélyegyenlőség	4
Esélyegyenlőségi törvény	4
Egyenlő bánásmód	6
Hátrányos helyzet	7
Hátrányos megkülönböztetés	7
Jogellenes elkülönítés	8
Kiket érint leggyakrabban a hátrányos megkülönböztetés?	9
Zaklatás	10
2. rész	
A munka világa	11
Miért fontos a munka?	11
Ki dolgozhat?	11
Megváltozott munkaképességű emberek	11
Hol lehet dolgozni?	12
Védett munkahely	12
Normál munkahely	12
Munkával kapcsolatos alapfogalmak	12
Munkanélküli	12
Álláskereső	12
Munkavállaló	12
Munkáltató	12
Álláskeresés	12
Munkügyi Központ	12
Regisztráció	13
Pénzbeli támogatás	14
Foglalkoztatási Információs Tanácsadó (FIT)	14
Rehabilitációs Információs Centrum (RIC)	14
Segítő szervezetek	15
Kinek és miben segít a Salva Vita Alapítvány?	15
Munkahelyi Gyakorlat Program (MHGY)	15
Támogatott Foglalkoztatás	16
Hol működik a Salva Vita Alapítvány?	17
3. rész	
A munkavállalás	18
Rehabilitáció	18
Akadálymentesítés	18
Álláshirdetés	19
Állásinterjú	19
Munkaviszony	19
Mi van a munkaszerződésben?	20
Mi a munkaköri leírás?	22
Munkahelyi szabályok	23
Mit jelent az egyenlő bánásmód a munkában?	24
Vita a munkahelyen	24
A munkaviszony megszűnése	25
Felmondás	25
Közös megegyezés	26
Hasznos címek, telefonszámok	27
Fontos jogszabályok	29

Ez a kiadvány „Könnyen érthető” módszerrel készült.

A kiadvány szerzői: Palkovics Rozália Natália és Vég Katalin

A kiadvány szerkesztője: Dávid Andrea

Szakmai lektor: Csányi Zsuzsanna

Grafikai tervező: Parádi Kriszta

Nyomdai kivitelezés: Keskeny Nyomda

Felelős kiadó: Czoboly Nóra

Salva Vita Alapítvány

www.salvavita.hu

1073 Budapest, Erzsébet krt. 13. III/3.

Telefon: (06/1) 210-8991, 323-1256

Fax: (06/1) 210-0927

Általános információk: info@salvavita.hu

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0219-07

Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-2034

A kiadvány az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA)

„Esélyegyenlőség a munka világában”

(=Esély/2008-8243/29) támogatási programja keretében valósult meg.

Salva Vita Alapítvány ©

ISBN 978-963-87614-4-6

2009

Bevezető

Kinek szól ez a kiadvány?

Ezt a füzetet olyan embereknek írták, akik nehezen tudnak olvasni, vagy nehezebben értik meg, amit olvasnak.

Ajánljuk azoknak, akik csak általános iskolába vagy speciális szakiskolába jártak.

A speciális szakiskola egy olyan iskola, ahol szakmát tanulhatnak a fogyatékos emberek.

Hasznos azoknak is, akik nehezen tanultak az iskolában.

Miről szól ez a kiadvány?

A kiadvány első része fontos fogalmakat magyaráz meg, és az emberek jogairól szól. Ebben a részben főként a hátrányos helyzetű és a fogyatékos emberek jogait ismerheti meg.

A kiadvány második része a munka világáról szól.

A harmadik rész segítséget nyújt a munkavállaláshoz.

Ezekben a részekben tanácsokat kaphatnak azok, akik dolgozni szeretnének.

Megtudhatják belőle, hogy mit jelent a munkaviszony, vagy hogy miért fontos a munkaszerződés.

Azt is megtudhatják, hogy mit kell tenniük, ha nincs munkájuk, de dolgozni szeretnének.

1. rész

Az együttélés szabályai, az emberek jogai

A társadalom a közös lakóhelyen élő emberek összessége, akiket összeköt valamilyen tulajdonságuk.

Ilyen tulajdonság lehet a közös kultúra.

Példa

A magyar társadalom a Magyarországon élő emberek összessége.

A törvény olyan szabályt jelent, amelyet mindenkinek be kell tartania, aki az országban él.

Példa

Magyarország legfontosabb törvénye az Alkotmány.

Több más törvény is van, de az Alkotmány mindegyiknek az alapja.

Az Alkotmány leírja az országban élő emberek legfontosabb jogait.

A legtöbb országnak van egy ilyen törvénye.

Az Alkotmány leírja, hogy az embereknek mihez van joga.

Az Alkotmány leírja, hogy minden embernek egyenlők a jogai.

Az Alkotmány leírja, hogy az embereknek milyen kötelességeik vannak.

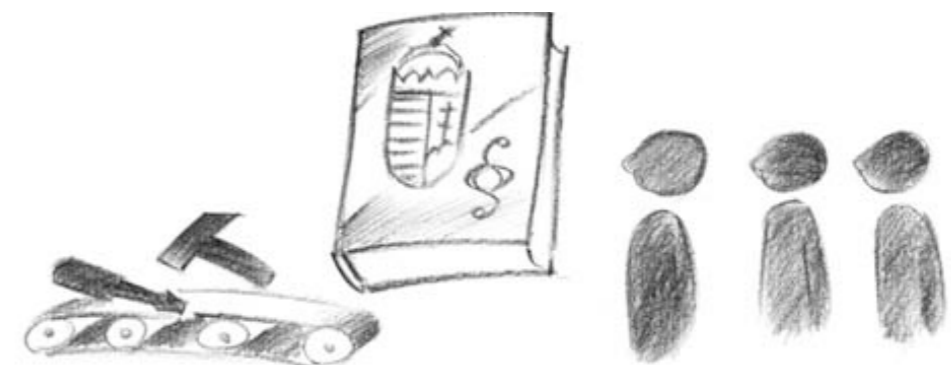
A kötelesség azt jelenti, hogy meg kell tenni valamit.

Példa

A magyar Alkotmány kimondja, hogy minden felnőtt embernek joga van dolgozni.

Azt is kimondja, hogy mindenki maga döntheti el,

hogy mit szeretne dolgozni.

Az **esélyegyenlőség** azt jelenti, hogy minden embernek lehetőséget kell kapnia arra, hogy azt tehesse, amit a többi ember.

Van, akinek ez segítség nélkül megy, és van, akinek segíteni kell.

Akinek segítségre van szüksége, annak segíteni kell.

Magyarországon van egy törvény, ami a fogyatékos emberek jogairól is szól, ezt **esélyegyenlőségi törvénynek** nevezik.

Ez a törvény kimondja, hogy a fogyatékos embereknek is ugyanolyan jogaik vannak, mint minden más embernek.

A fogyatékos embereknek is ugyanolyan lehetőségeket kell adni, mint minden más embernek.

Ezt nevezik az esélyegyenlőség biztosításának.

Miről szól még ez a törvény?

Nagyon fontos, hogy a fogyatékos emberektől megkérdezzék, hogy ők mit szeretnének, mielőtt mások döntenek az ő életükről.

Példa

Meg kell kérdezni tőlük, hogy hol szeretnének élni, mit szeretnének dolgozni.

A törvényekről is meg kell kérdezni a véleményüket.

Segíteni kell a fogyatékos embereket, hogy ők is úgy élhessenek, mint bárki más.

Példa

Segíteni kell őket abban, hogy munkát találjanak, mert nekik ez sokszor nehezebben megy.

A fogyatékos embereknek is joguk van olyan munkahelyen dolgozni, mint bárki másnak.

Példa

A fogyatékos embereknek nem muszáj olyan munkahelyen dolgozni, ahol csak fogyatékos emberek dolgoznak, hanem dolgozhatnak együtt más emberekkel is, ha akarnak.

A törvény azt is mondja, hogy a fogyatékos embereknek is meg kell kapniuk minden fontos információt.

Példa

Ha valaki nem lát, vagy nem tud olvasni, akkor el kell neki mondani a fontos információkat.

A fogyatékos embereknek biztosítani kell a megfelelő orvosi ellátást.

Példa

Vannak, akiknek a betegségük miatt rendszeresen orvoshoz kell járniuk, hogy az állapotuk ne romoljon tovább. Ezt a lehetőséget biztosítani kell nekik.

A fogyatékos embereknek joguk van megfelelő képzéshez.

Példa

Nem zárhatnak ki egy gyereket az iskolából csak azért, mert fogyatékos.

A fogyatékos embernek joga van megválasztani, hogy hol éljen.

Példa

A fogyatékos ember élhet a családjával, de élhet lakóotthonban vagy intézetben is, más fogyatékos emberekkel együtt.

A fogyatékos embernek is joga van sportolni, múzeumba vagy színházba menni, nyaralni és szórakozni.

Példa

Úgy kell az épületeket megépíteni, hogy a fogyatékos emberek is be tudjanak menni.

A törvény azt is leírja, hogy ki kaphat pénzbeli támogatást azért, mert fogyatékos. Ha többet akar tudni erről a támogatásról, akkor keresse meg az önkormányzatot.

Önkormányzata minden falunak és városnak van.

Az önkormányzatnak az a feladata, hogy megszervezze az életet az adott településen.

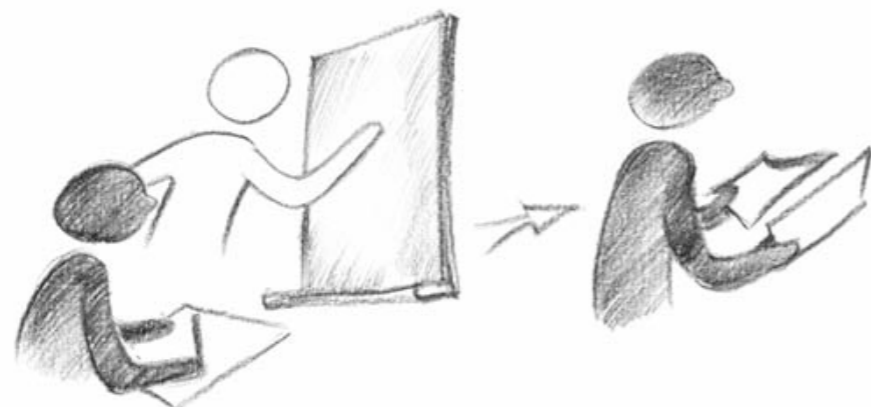
Az **egyenlő bánásmód** azt jelenti, hogy minden ember egyformán fontos, és mindenkivel egyformán kell bánni. Ezt egy törvény írja elő, és ezt mindenkinek be kell tartani.

Ez a törvény azt mondja, hogy minden ember más és más, de mindenkit egyformán kell tisztelni.

Senkivel sem szabad rosszabbul bánni azért, mert fogyatékos, vagy roma származású, vagy idős.

Példa

Egyenlő bánásmód például, ha a munkáltató annak ad munkát, aki jól tud dolgozni, és nem számít neki, hogy fogyatékos-e az állásra jelentkező.

Hátrányos helyzet az, ha egy embernek kevesebb lehetősége van, hogy ugyanazt tegye, mint egy másik ember.

Példa

Az, aki kerekesszékekben ül, mert nem tud járni, hátrányos helyzetben van, amikor fel kell menni egy lépcsőn.

Nem tud egyedül felmenni, segítségre van szüksége.

Egy nagyon szegény gyerek, aki nem kap elég ennivalót, hátrányos helyzetben van, mert mindig éhes, és ezért nem tud figyelni az iskolában.

Hátrányos megkülönböztetés, ha különbséget teszünk az emberek között tulajdonságaik miatt.

A hátrányos megkülönböztetést idegen szóval diszkriminációnak nevezzük.

A hátrányos megkülönböztetés azt jelenti, hogy egy ember bizonyos tulajdonsága miatt nem kapja meg ugyanazt, mint egy másik ember.

Példa

Ha valaki el tud végezni egy munkát, és csak azért nem őt választják, mert fogyatékos, akkor az hátrányos megkülönböztetés.

Ez tilos!

Ha viszont egy fogyatékos ember talál olyan munkát, ami tetszik neki, de nem tudja elvégezni, és ezért nem őt választják a munkára, akkor az nem hátrányos megkülönböztetés.

Például, ha valaki pilóta szeretne lenni, de nem tud repülőgépet vezetni, akkor igazságos, ha nem veszik fel őt pilótának.

Most felsoroljuk, hogy mi mindenért tilos valakit hátrányosan megkülönböztetni. Sok ilyen tulajdonság van.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert a bőrszíne más, mint a többi embernek.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert mások a képességei, mint a többi embernek.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert hisz Istenben.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert nem hisz Istenben.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert más nyelven beszél, mint a többség.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert férfi.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert nő.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert idős ember.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert gyereke van.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert más pártra szavaz, mint a többiek.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert szegény családból származik.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert a szexuális élete más, mint amit mi jónak gondolunk.

Ezek nagyon fontos szabályok, és ezeket mindenkinek be kell tartani.

Hátrányos megkülönböztetésnek számít a **jogellenes elkülönítés** is.

Jogellenes az, ha valaki olyat tesz, amit a törvény tilt.

Az elkülönítés azt jelenti, hogy valaki nem élhet a többi emberrel együtt, vagy nem járhat azokra a helyekre, ahova a többiek, pedig szeretne.

Példa

Ha egy gyerek azért nem járhat a többi gyerekkel egy iskolába, mert más a bőrszíne, az jogellenes elkülönítés.

Ez tilos!

Kiket érint leggyakrabban a hátrányos megkülönböztetés?

Nők és férfiak

Nem kerülhet valaki rosszabb helyzetbe csak azért mert nő, vagy mert férfi.

Példa

Ha egy nő ugyanazt a munkát végzi, mint egy férfi, akkor előfordul, hogy a férfi több fizetést kap ugyanazért a munkáért. Ez tilos!

Más bőrszínű emberek

Tilos megkülönböztetni és bántani valakit azért, mert más a bőrszíne.

Példa

Tilos a más bőrszínű emberekről úgy gondolkodni, hogy ők rosszabbak vagy butábbak, mint a többiek.

Nemzeti kisebbségbe tartozó emberek

Az egy országban élő emberekre ugyanazok a törvények vonatkoznak.

Az nem számít, hogy kinek mi az anyanyelve.

Magyarországon régóta élnek olyan emberek, akiknek a magyar nyelv nem az anyanyelvük.

Ezek az emberek másképp ünnepelnek, mint a magyar anyanyelvű emberek.

Más szokásaik és ruhaviseletük van, mint a magyar anyanyelvű embereknek.

Őket nemzeti kisebbségnek nevezzük.

Ilyenek például a Magyarországon élő cigányok, németek, románok, szerbek, szlovákok.

Tilos megkülönböztetni valakit csak azért, mert nemzeti kisebbséghez tartozik!

Példa

A nemzeti kisebbségek számára építeni kell olyan iskolákat, ahol a saját anyanyelvükön is tanulhatnak a gyerekek, hogy azt se felejtsék el.

Fogyatékos emberek

Fogyatékos ember például az, aki nem hall.

Fogyatékos ember az is, aki nem lát.

Fogyatékos ember az is, aki nem tud járni.

Fogyatékos ember az is, aki nehezen tanul, vagy nehezen ért meg dolgokat.

Fogyatékos ember az is, aki nem tud, vagy csak nehezen tud beszélni.

Tilos hátrányosan megkülönböztetni a fogyatékos embereket!

Példa

Ha valakit csak azért nem vesznek fel az egyetemre, mert vak, pedig jól tanul, akkor az hátrányos megkülönböztetés. Ez tilos!

Idősek, fiatalok

Tilos hátrányosan megkülönböztetni valakit azért, mert idős.

Ugyanúgy tilos megkülönböztetni valakit azért, mert fiatal.

Példa

Ha egy ember csak azért nem kap munkát, mert már elmúlt 50 éves, az hátrányos megkülönböztetés. Ezt tiltja a törvény.

Zaklatás

Előfordulhat, hogy valakit egy másik ember bánt. Ilyen lehet a zaklatás.

Zaklatás az, amikor egy embert valamilyen tulajdonsága miatt bántanak.

Az is zaklatás, amikor valakivel olyat tesznek, amit ő nem akar.

Példa

Szóbeli zaklatás, ha valakit kigúnyolnak azért, mert nem jól hall, vagy dadogva beszél. Az is zaklatás, ha megütnek valakit.

Az is zaklatás, ha valakit simogatnak, pedig ő azt nem akarja.

De zaklatás az is, ha valakit kényszerítenek arra, hogy ő simogasson egy másik embert, pedig nem akarja.

A zaklatást nem szabad tűrni! Akit zaklatnak, az kérjen segítséget családjától, segítőjétől, a rendőrségtől!

2. rész A munka világa

Miért fontos a munka?

A munka lehetőség arra, hogy az ember ne üljön egész nap otthon.

Aki dolgozik, az hasznosat cselekszik.

Aki dolgozik, annak van saját pénze.

Akinek van saját pénze, az meg tudja magának venni, amire szüksége van.

Ki dolgozhat?

Mindenki dolgozhat, aki elmúlt 16 éves.

FONTOS

Ha Ön még nincs 16 éves, de dolgozni szeretne, akkor beszéljen erről a szüleivel!

A megváltozott munkaképességű emberek sokszor nehezen találnak munkát.

Azokat nevezzük megváltozott munkaképességű embereknek, akik nem látnak, vagy nem hallanak, vagy nehezen tudnak mozogni, vagy nehezen beszélnek,

vagy nehezen értenek meg dolgokat.

Az is lehet, hogy valaki a betegsége miatt tud kevesebbet dolgozni,

vagy lassabban dolgozik, mint a többiek.

FONTOS

Ebben a füzetben a megváltozott munkaképességű emberek helyett sokszor azt írjuk, hogy fogyatékos emberek, mert így egyszerűbb olvasni a szöveget.

Hol lehet dolgozni?

A munkahelyek egyik fajtája a **védett munkahely**.

A védett munkahelyen olyan emberek dolgoznak, akik nehezebben tudnak dolgozni, mert megváltozott munkaképességűek.

A védett munkahelyen nem baj, ha valaki csak lassabban tud dolgozni, de akkor kevesebb pénzt is keres.

A munkahelyek másik fajtája a **normál munkahely**.

A legtöbb ember normál munkahelyen dolgozik.

Itt együtt dolgoznak fogyatékos és nem fogyatékos emberek.

A normál munkahelyeken mindenkinek annyit kell dolgoznia, amennyit a munkáltatója elvár tőle.

Ha Ön annyit dolgozik, mint a többiek, akkor a fizetése is annyi, mint a többi dolgozónak, aki ugyanolyan munkát végez, mint Ön.

A munkával kapcsolatos alapfogalmak

Munkanélkülinek hívjuk azt, akinek nincs munkája.

Álláskereső az, aki nem jár iskolába, nincs állandó munkája és dolgozni szeretne.

Munkavállaló az, aki dolgozik.

Munkáltató az az ember vagy szervezet, aki munkát ad.

Álláskeresés

Ha Önnek nincs munkája, de dolgozni szeretne, segítséget kérhet a Munkaügyi Központtól vagy más segítő szervezetektől.

Munkaügyi Központ

A Munkaügyi Központ egy olyan iroda, ahol segítenek a munkanélküli embereknek munkát találni, vagy új dolgokat megtanulni.

A Munkaügyi Központ a fogyatékos és a nem fogyatékos embereknek is segít.

Az álláskereső embereknek **álláskeresési megállapodást** kell kötni a Munkaügyi Központtal.

Ez a megállapodás arról szól, hogy a Munkaügyi Központ segít állást keresni. Az is benne van a szerződésben, hogy az álláskereső mindent megtesz azért, hogy munkát találjon.

Ebben a szerződésben leírják azt is, hogy az álláskereső elfogadja azt a munkalehetőséget, amit a Munkaügyi Központ ajánl, és ami neki is megfelel.

Regisztráció

A munkaügyi központban elkérik az álláskereső emberek adatait, és megőrzik addig, amíg munkát keres.

Ezért vigye magával a hivatalos iratait!

Ezek a következők:

Személyi igazolvány

A személyi igazolványban szerepel az Ön neve, születési adatai, anyja neve, az igazolvány száma.

Lakcímkártya

A lakcímkártyán szerepel, hogy Ön hol lakik.

TAJ kártya

Ezen szerepel egy szám, ami ahhoz kell, hogy Ön ingyen kapjon orvosi ellátást.

TB kiskönyv

A TB kiskönyvbe beírják az Ön munkahelyeit.

OOSZI vagy ORSZI határozat

A határozat arról szól, hogy Önnek milyen az egészségi állapota.

Pénzbeli támogatás

A Munkaügyi Központban pénzzel is segíthetik az álláskeresőket. Az álláskeresők álláskeresői járadékot vagy álláskeresői segélyt kaphatnak. Az, hogy melyiket kapják, attól függ, hogy mennyi ideig dolgoztak korábban.

FONTOS

A pénzbeli támogatásokról érdeklődjön a Munkaügyi Központokban!

A Munkaügyi Központ budapesti irodáinak címét a kiadvány végén találja.

Foglalkoztatási Információs Tanácsadó (FIT)

A Foglalkoztatási Információs Tanácsadó a Munkaügyi Központ egyik része. Ide bármikor be lehet menni segítséget kérni a tanácsadóktól. Elmondják Önnek, hogy hova forduljon, ha még tanulni szeretne, vagy ha munkát keres. Meg lehet nézni különböző filmeket is. Ezek a filmek segítenek abban, hogy érdekes foglalkozásokat ismerhessen meg. Vannak az irodában könyvek, újságok és számítógépek. Ezeket használhatja arra, hogy könnyebben találjon munkát. Mindez ingyen van.

A Foglalkoztatási Információs Tanácsadók címét a kiadvány végén találja.

Rehabilitációs Információs Centrum (RIC)

A Rehabilitációs Információs Centrum is a Munkaügyi Központ egyik része. Itt a fogyatékos embereknek adnak tanácsokat a munkakereséshez. Különböző foglalkozásokat és tanulási lehetőségeket is megismerhet. A tanácsadókhöz előre be kell jelentkezni.

A Rehabilitációs Információs Centrumok címét a kiadvány végén találja.

Segítő szervezetek

A fogyatékos embereknek segítő szervezetek, alapítványok is segítenek munkát találni, és felkészülni a munkára. Az ilyen szervezetek csak fogyatékos embereknek segítenek, nagyon nagy tudásuk van ezen a téren. Sok fogyatékos embernek segítettek már.

Példa

Ilyen szervezet a Salva Vita Alapítvány is.

Kinek és miben segít a Salva Vita Alapítvány?

Az alapítvány segít a fogyatékos embereknek munkát találni, és felkészülni a munkavállalásra.

MUNKAHELYI GYAKORLAT PROGRAM (MHGY)

A Munkahelyi Gyakorlat Program egy képzés, ami felkészít a munkavállalásra. A képzés 3 hónapig tart. A képzésen vannak elméleti foglalkozások, és van munkahelyi gyakorlat is.

Az elméleti foglalkozásokon a résztvevő megtanulja, hogyan keressen munkahelyet. Megismeri, hogy milyen munkahelyi szabályokat kell betartani. Megtanulja, mit kell beleírni az önéletrajzba.

A munkahelyi gyakorlatot több munkahelyen tölti a résztvevő. A munkahelyeken sokféle munkát kipróbálhat. A munkahelyekre nem egyedül, hanem kísérelővel együtt megy. A kísérelő segít a munkavégzésben.

A kísérelő segít abban is, hogy a kollégákkal meg tudjon ismerkedni.

A munkahelyen a résztvevő megtanulja, hogyan kell egyedül elvégezni a feladatokat. Megtudhatja, miben a legügyesebb, és mi megy nehezebben.

A képzés ingyenes.

A munkahelyi gyakorlat során a résztvevő nem kap sem ösztöndíjat, sem fizetést.

A képzést azoknak ajánljuk, akik már befejezték az iskolát, és még nem volt munkahelyük.

Jelentkezhetnek azok is, akik nem tudják, hol tudnának dolgozni.

Ha szeretne részt venni a Munkahelyi Gyakorlat Programban, jelentkezzen telefonon a Salva Vita Alapítványnál.

Telefonszámunk: **323 12 56** vagy **323 12 57**

Írhat e-mailt is: kepzes-jelentkezés@salvavita.hu

A programot sikeresen befejező résztvevőknek az alapítvány segít munkát keresni.

TÁMOGATOTT FOGLALKOZTATÁS

A Támogatott Foglalkoztatás egy szolgáltatás, ahol az álláskereső segítséget kap ahhoz, hogy normál munkahelyen dolgozhasson.

A normál munkahelyen fogyatékos és nem fogyatékos emberek együtt dolgoznak.

A Támogatott Foglalkoztatás szolgáltatást azoknak ajánljuk, akik egyedül nem tudnak munkát találni.

Azoknak is ajánljuk, akik egyedül nehezen tudnak megtanulni egy munkát.

Ajánljuk azoknak is, akik csak 8 vagy 10 osztályt tudtak elvégezni, mert nehezen ment a tanulás.

Azokat is várjuk, akik speciális szakiskolába jártak.

A Támogatott Foglalkoztatás minden embernek úgy segít, ahogy az neki a legjobb.

A szakemberek segítenek felkészülni a munkavállalásra, és segítenek megtanulni a munkavállaláshoz szükséges dolgokat.

Segítenek a hivatalos dolgok intézésében.

Segítenek normál munkahelyet találni, és megtanulni a munkát.

Segítenek a munka megtartásában.

Segítenek a munkahelyen, hogy könnyebb legyen megismerkedni a munkatársakkal.

A Támogatott Foglalkoztatás akkor is segít, ha Ön már talált munkát és régóta dolgozik, de valami probléma van a munkahelyén.

Ilyenkor is kereshet minket.

Ha szeretne segítséget kapni a munkakeresésben, jelentkezzen telefonon a Salva Vita Alapítványnál.

Telefonszámunk: **323 12 56** vagy **323 12 57**

Írhat e-mailt is: info@salvavita.hu

Hol működik a Salva Vita Alapítvány?

Az alapítvány Budapesten a 7. kerületben az Erzsébet körút 13. szám alatt van.

A 2-es (piros) metróval, a 7-es busszal vagy 4-es és 6-os villamossal jut el a Blaha Lujza térig. Onnan gyalog jöhet az Erzsébet körútig.

FONTOS

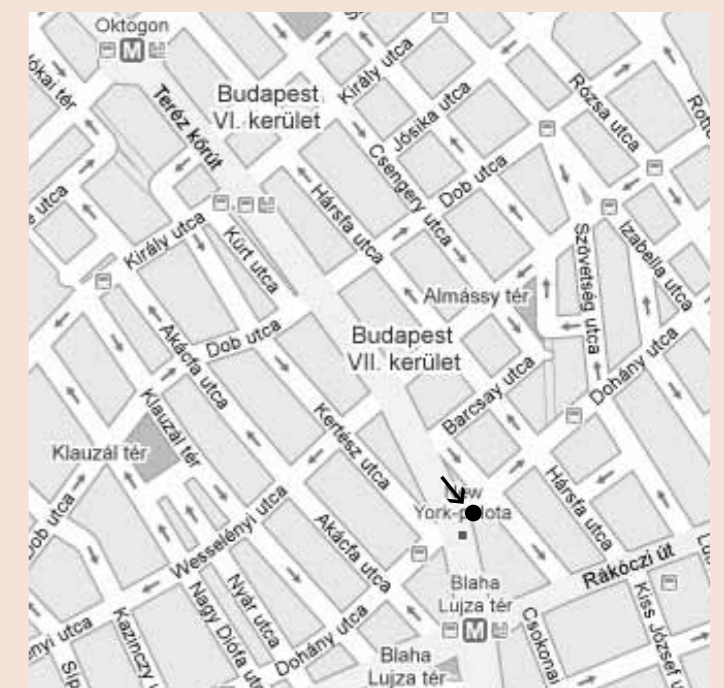
Mielőtt eljön az Alapítványhoz, telefonálni kell, és időpontot kell kérni, hogy mikor jöhet személyesen.

Erre azért van szükség,

mert sokan várnak

a személyes beszélgetésre,

és így nem kell majd sorba állnia.

3. rész

A munkavállalás

A fogyatékos emberek munkavállalásához rehabilitációra és akadálymentesítésre lehet szükség.

Rehabilitáció

A fogyatékos embereknek néha különleges segítségre van szükségük azért, hogy fejlesszék képességeiket. Ezt a folyamatot hívjuk rehabilitációnak. Ez segíti őket abban, hogy önállóan tudjanak élni.

Példa

Rehabilitáció például, ha egy balesetben megsérült embert újra megtanítanak járni, vagy beszélni.

Akadálymentesítés

Az akadálymentesítés azt jelenti, hogy megszüntetik azokat az akadályokat, amik zavarják a fogyatékos embereket a mindennapi életben.

Példa

Vannak emberek, akik nem tudnak felmenni a lépcsőn, mert nem mozog a lábuk.

Ha számukra liftet vagy rámpát építenek, azt akadálymentesítésnek hívjuk.

Vannak, akik nem látnak, és ezért nem tudják, mikor zöld a lámpa az útkereszteződésben. Ha a lámpa hangjelzést ad, amikor át lehet menni, akkor ők is tudják, mikor mehetnek át az úton. Ez is akadálymentesítés.

Vannak, akik nehezen értik a hosszú és bonyolult mondatokat.

Nekik az segít, ha egyszerű szavakkal magyarázzák el, ami szükséges.

Ezt hívjuk könnyen érthető beszédnek és írásnak.

Ez is akadálymentesítés.

Ha egy kiadványon ezt a jelet látja: akkor az könnyen érthető módszerrel készült.

Az akadálymentesítés segít a fogyatékos embereknek, hogy önállóan tudjanak közlekedni és eligazodni az életben.

Álláshirdetés

Azok a munkáltatók, akik munkavállalót keresnek, hirdetést adnak fel az újságban vagy az interneten. Ebben leírják, hogy milyen feladatot kell elvégezni.

Aki munkát keres, annak érdemes elolvasnia ezeket a hirdetéseket, hátha talál közöttük olyat, ami tetszik neki.

Állásinterjú

Azt hívjuk állásinterjúnak, amikor egy munkáltató leül beszélgetni egy álláskeresővel, hogy megtudja, képes lesz-e ellátni a meghirdetett munkát. Ilyenkor az álláskereső is sokat megtudhat a munkahelyről, és eldöntheti, akar-e ott dolgozni.

A munkáltató is sokat megtudhat a jelentkezőről, és eldöntheti, hogy megfelelőnek tartja-e a munkára.

Munkaviszony

Munkaviszonynak nevezik a munkáltató és a munkavállaló közötti kapcsolatot. A munkaviszonyt törvények szabályozzák. Ezeket a szabályokat a munkavállalónak és a munkáltatónak is be kell tartania. A munkaviszony akkor kezdődik, amikor valaki aláírja a munkaszerződést.

A munkaszerződés egy hivatalos papír.

Ezt a papírt Önnek és a munkáltatónak is alá kell írnia.

A munkaszerződésben le kell írni, hogy a munkáltató mit vár el a munkavállalótól, és cserébe mit ad a munkavállalónak.

A szerződést akkor lehet aláírni, ha a munkavállaló és a munkáltató egyetértenek azokkal a dolgokkal, amelyek bele vannak írva.

FONTOS

Amikor dolgozik, fontos, hogy legyen munkaszerződése!

Ha Önnek nincs munkaszerződése, akkor a munkáltatója megteheti, hogy nem ad fizetést Önnek az elvégzett munkáért.

Ha Önnek nincs munkaszerződése, a hatóság megbünteti Önt és a munkáltatóját is.

Mi van a munkaszerződésben?

A munkaszerződésben leírják az Ön nevét és a munkahelye nevét.

A munkavégzés helye

A munkaszerződésben leírják, hogy hol kell dolgoznia.

Példa

A munkavégzés helye általában a munkáltató címe. Ide kell menni dolgozni minden nap.

A munkakör

A munkaszerződésben azt is meghatározzák, hogy pontosan mit kell dolgoznia.

Példa

Munkakör lehet például az, hogy takarító, vagy mérnök, vagy igazgató.

A munkavállalás időtartama

A munkavállalás időtartama lehet határozott vagy határozatlan.

A határozott idejű munkaszerződés az, amelyben pontosan meghatározzák a munkaviszony végét.

A határozatlan idejű munkaszerződés az, amikor nincs megadva a munkaviszony vége.

Példa

Ha a munkaszerződésben az áll, hogy a munkaviszony 2009. december 31-ig tart, akkor az határozott idejű szerződés. Határozatlan idejű munkaszerződésben az áll, hogy a szerződés határozatlan időre szól.

A munkaidő

A munkaszerződésben az is benne van, hogy hány órát kell dolgoznia naponta.

Teljes munkaidő az, ha napi 8 órát dolgozik.

Részmunkaidő az, ha kevesebbet dolgozik, mint napi 8 óra.

Példa

Ha valakinek gyerekei vannak, és vigyáznia kell rájuk délután, akkor olyan munkát keres, ahol naponta csak 4 vagy 6 órát kell dolgozni, hogy legyen ideje a gyerekekre is.

A műszakos munka

Lehet, hogy egy munkahelyen 3 műszakban kell dolgozni. A 3 műszak azt jelenti, hogy van, amikor délelőtt, van, amikor délután, és van, amikor éjjel kell dolgozni.

Példa

Általában nagyobb gyárakban kell 3 műszakban dolgozni, hogy ne kelljen leállítani a gépeket, hanem éjjel-nappal dolgozni tudjanak.

FONTOS

Aki fiatalabb 18 évesnél, vagy kisbaba vár, annak nem szabad éjszaka dolgoznia!

A szabadnap

A munkaszerződésben kell szabályozni a szabadnapokat is.

Egy héten két szabadnap jár mindenkinek. A szabadnap olyan nap, amikor nem kell dolgozni. Ekkor lehet pihenni. Aki vasárnap is szokott dolgozni, annak is minden hónapban jár legalább egy szabad vasárnap.

Példa

A legtöbb munkahelyen a szombat és a vasárnap a szabadnap, de van, ahol ez nem így van. Ezt bele kell írni a munkaszerződésbe.

Túlóra

Előfordulhat, hogy egy ideig többet kell dolgozni a szokásosnál.

Utána általában egyszerre több szabadnapot lehet kivenni.

Ezt a munkáltatóval kell megbeszélni.

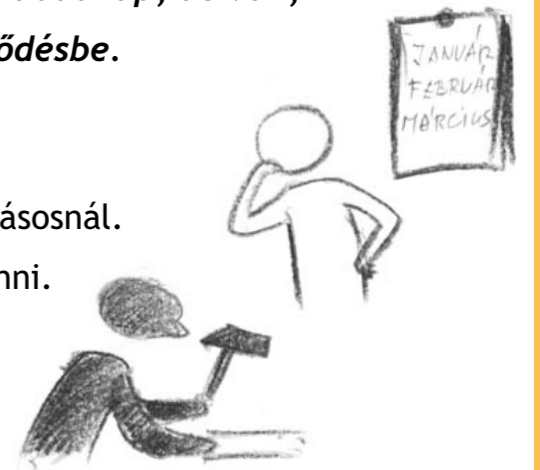
Munkabér

A munkáért kapott pénzt fizetésnek vagy munkabérnek hívjuk.

A munkaszerződésbe azt is bele kell írni, hogy mennyi az Ön munkabére.

Példa

A munkabért általában 1 hónapra állapítják meg. Ilyen esetben minden hónapban ugyanannyi a fizetés. Vannak munkahelyek, ahol az elvégzett munka mennyisége alapján számolják ki a fizetést. Ilyen helyeken, aki többet teljesít, az több pénzt kap, aki kevesebbet tud elvégezni, az kevesebb pénzt kap.

Béren kívüli juttatás

A munkáért a munkabéren kívül más fizetséget is adhat a munkáltató.

Tudja meg, hogy kap-e még valamit a fizetés mellé!

Kaphat például étkezési utalványt. Az étkezési utalvány olyan, mint a pénz.

Fizetni lehet vele sok boltban. Élelmiszert lehet vásárolni annyi pénzért, amennyit ráírtak.

A munkáltató adhat utazási támogatást is. Az utazási támogatás pénz, amit azért kap, hogy a munkahelyére utazhasson.

A próbaidő

Amikor Ön elkezd dolgozni, a munkáltató próbaidőt állapíthat meg.

A próbaidő alatt Ön kipróbálhatja, hogy valóban jó-e Önnek a munkahely.

A próbaidő alatt a munkáltató is figyeli, hogy Ön megfelelően dolgozik-e.

A próbaidő lehet 30 nap, de lehet 3 hónap is, vagy még hosszabb idő.

Azt is leírják a munkaszerződésben, hogy mennyi ideig tart a próbaidő.

Próbaidő alatt Ön is, és a munkáltató is dönthet úgy, hogy mégsem akarnak együtt dolgozni, felbontják a munkaszerződést.

Mi a munkaköri leírás?

Amikor dolgozni kezd, a munkáltató leírja egy hivatalos papírra, hogy pontosan mik az Ön feladatai. Ez a munkaköri leírás.

A munkaköri leírást alá kell írni Önnek is, és a munkáltatónak is.

A munkaköri leírásban szereplő feladatokat el kell végezni.

Munkahelyi szabályok

A munkahelyen lehetnek olyan szabályok, amelyek nincsenek leírva a munkaszerződésben, de mindenki ismeri őket.

Mielőtt dolgozni kezdene, kérdezze meg, hogy mik a munkahelyi szabályok!

Kérdezze meg, hogy mik a szokások a munkahelyen!

Azt is kérdezze meg, hogy hány nap szabadság jár Önnek!

Törvény szabályozza, hogy kinek hány nap szabadság jár.

Ez attól függ, hogy ki hány éves. Azt is kérdezze meg, mikor mehet szabadságra!

Tudja meg, hogy a hónap melyik napján kapja meg a fizetését!

Ez minden munkahelyen más lehet.

Ha dohányzik, tudja meg, hogy hol szabad rágyújtani.

Nem szabad bárhol dohányozni, csak a kijelölt helyen!

Tudja meg, hogy mikor és hol lehet enni, hány percig tart az uzsonnaszünet vagy az ebédszünet!

Ha mindenki egyforma munkaruhában dolgozik, akkor Önnek is olyan munkaruhában kell majd dolgoznia. A munkaruhát a munkáltató adja a dolgozóknak.

Tudja meg, hol kapja meg a munkaruhát!

Kérdezze meg azt is, hogy mikor tarthat szünetet a munkában!

FONTOS

A munkahelyi szabályok betartása minden dolgozó számára kötelező!

Mit jelent az egyenlő bánásmód a munkában?

Mindenkinek joga van dolgozni.

Amikor Ön jelentkezik egy munkahelyre, Önnel sem bánhatnak másként, mint a többiekkel.

Önnek is lehetőséget kell kapnia arra, hogy bizonyíthassa, képes dolgozni.

Példa

Ha például Ön nehezen fejezi ki magát szóban, és nagyon izgulós, akkor kérheti, hogy állásinterjú helyett inkább kipróbálhassa a munkát, hogy kiderüljön, el tudja-e végezni a feladatot. Kipróbálás közben a munkáltató megfigyelheti, hogy Ön hogyan dolgozik, és eldöntheti, hogy felveszi-e dolgozni.

Ha Ön csak azért nem kap meg egy munkát, mert fogyatékos ember, az törvénytelen.

Nem küldhetnek el valakit csak azért a munkahelyéről, mert fogyatékos ember.

Ezt is tiltja a törvény.

Ön sem dolgozhat rosszabb körülmények között csak azért, mert fogyatékos ember.

Ön sem kereshet kevesebbet, mint mások, akiknek ugyanaz a feladata, mint Önnel, csak azért, mert fogyatékos ember.

Vita a munkahelyen

Mit csináljon, ha nem akarja megtenni azt, amit a főnöke mond?

Lehet, hogy jogos az, amit a főnöke kér, és meg kell csinálni a feladatot.

Lehet, hogy a főnökének nincs igaza, és Önnek nem kötelessége engedelmeskedni.

Mit tegyen, ha nem tudja, hogy kinek van igaza?

Az a legbiztosabb, ha segítséget kér.

Kérdezze meg a szüleit vagy segítőtjét!

A munkaviszony megszűnése

Felmondás

Ha Ön nem akar tovább a munkahelyén dolgozni, akkor felmondhat, vagyis megszüntetheti a munkaviszonyát.

Ez azt jelenti, hogy ír egy papírt, amiben leírja, hogy nem akar többet ott dolgozni, és azt odaadja a főnökének.

Ha Ön mond fel, akkor a munkáltató megmondhatja, hogy egy ideig még dolgoznia kell, és csak utána mehet el.

Ez a **felmondási idő**.

A felmondási idő lehet néhány nap, de lehet 1 hónap is.

A felmondási idő alatt nem mehet máshová dolgozni.

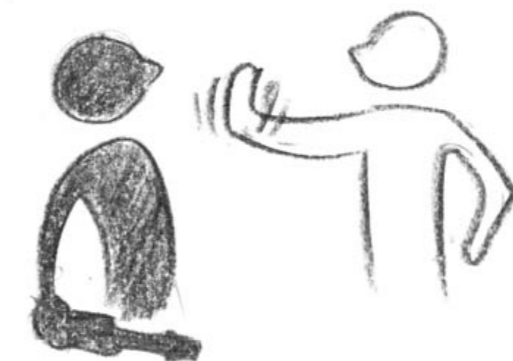
A felmondás akkor érvényes, ha a munkavállaló és a munkáltató is aláírja a hivatalos felmondási papírt.

FONTOS

Mielőtt otthagyna egy munkahelyet, megfontoltan döntsön!

Beszéljen a segítőtjével, a szüleinekkel, és azokkal, akikben megbízik!

Lehet, hogy kis segítséggel meg lehet oldani a munkahelyi gondokat, és nem kell új munkahelyet keresni. A munkahelykeresés sokáig is eltarthat.

Ha a munkáltató nem akarja, hogy tovább ott dolgozzon, akkor a munkáltató is felmondhat Önnek.

Amikor a munkáltató felmond valakinek, akkor el kell mondania, és le kell írnia, hogy miért mond fel.

Például, akkor mondhat fel egy munkáltató, ha a munkavállaló nem dolgozik jól, vagy nem jól viselkedik a munkahelyén.

Nem mondhat fel egy munkáltató azért, mert a munkavállaló beteg.

Nem mondhat fel egy munkáltató, amikor szülés után a munkavállaló szabadságon van.

Nem mondhat fel egy munkáltató azért, mert a munkavállaló a beteg gyermekét ápolja otthon.

FONTOS

Amikor valaki felmond, vagy a munkáltató mond fel valakinek, akkor a munkáltató ki kell, hogy fizesse azt a munkát, amit a munkavállaló addig elvégzett.

Közös megegyezés

Van olyan is, hogy a munkáltató és a munkavállaló megegyeznek, hogy a munkavállaló nem fog tovább azon a munkahelyen dolgozni. Ezt közös megegyezésnek hívják. Ezt is le kell írni, és a munkáltatónak és a munkavállalónak alá kell írnia.

A közös megegyezésben senki nem mond fel senkinek.

A munkáltató és a munkavállaló közösen megbeszélnek, hogy mikortól mehet el a munkavállaló.

FONTOS

A felmondásról vagy közös megegyezésről készült hivatalos, aláírt papírból egy példányt mindig el kell kérni!

HASZNOS CÍMEK, TELEFONSZÁMOK

A Munkaügyi Központ budapesti irodái

1., 2., 3. kerületi kirendeltség:

3. kerület, Heltai Jenő tér 7.

Telefon: 243-8663

4., 14., 15. kerületi kirendeltség:

4. kerület, Kassai utca 24/b.

Telefon: 390-2400

5., 6., 13. kerületi kirendeltség:

13. kerület, Katona József u. 25.

Telefon: 320-5668

7., 8., 9. kerületi kirendeltség:

8. kerület, Baross u. 22-26.

Telefon: 215-8799

9. kerületi Haller utcai Kirendeltség:

9. kerület, Haller u. 6.

Telefon: 334-2926

10., 16., 17. kerületi kirendeltség:

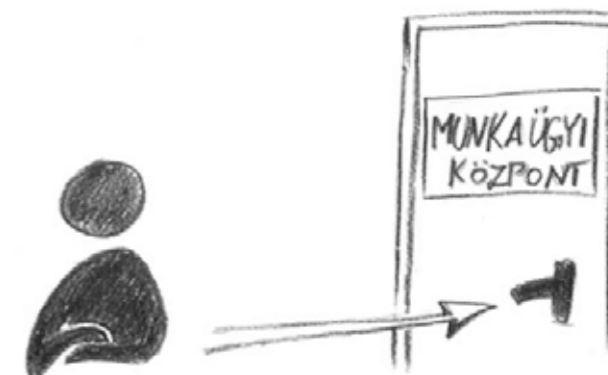
16. kerület, Vívó u. 2.

Telefon: 403-0002

11., 12., 22. kerületi kirendeltség:

11. kerület, Bartók Béla u. 132.

Telefon: 206-6117

18., 19. kerületi kirendeltség:

18. kerület, Darus u. 5.
Telefon: 292-6093

20., 23. kerületi kirendeltség:

20. kerület, János utca 6.
Telefon: 284-6405

21. kerületi kirendeltség:

21. kerület, Bajáki Ferenc u. 1.
Telefon: 277-1033

Pályakezdő és diplomás álláskeresők közvetítő irodája:

6. kerület, Andrássy út 10.
Telefon: 302-1347

A budapesti Foglalkoztatási Információs Tanácsadók és Rehabilitációs Információs Centrumok**11. kerület, Karinthy F. út 3.**

Telefon: 279-4718, 279-4799/249

3. kerület, Heltai J. tér 7.

Telefon: 243-8670

4. kerület, Kassai u. 24/b.

Telefon: 390-2406

20. kerület, János u. 6.

Telefon: 284-6403

FONTOS JOGSZABÁLYOK

1991. évi 4. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról

1992. évi 22. törvény a Munka Törvénykönyvéről

1998. évi 26. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2003. évi 125. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

2007. évi 84. törvény a rehabilitációs járadékról

A megváltozott munkaképességű személyeket alkalmazó munkáltatók támogatásokat kaphatnak. Erre külön szabályok vonatkoznak:

- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. kormányrendelet
- A rehabilitációs akkreditációs eljárás és követelményrendszer szabályairól szóló 14/2005. FMM rendelet
- A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásról szóló 177 /2005. kormányrendelet
- A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatás megállapításának részletes szabályairól szóló 15/2005. FMM rendelet

Ha Ön hátrányos megkülönböztetést tapasztal, a következő szervezetekhez fordulhat:**Egyenlő Bánásmód Hatóság**

Levélcím: 1024 Budapest, Margit krt. 85.

Telefon: 336-7843

E-mail: ebh@egyenlobanasmod.hu

„Ne hagyd magad” országos fogyatékosügyi antidiszkriminációs jogsegélyszolgálat,**Kézenfogva Alapítvány**

Levélcím: 1461 Budapest, Pf. 234.

Telefon: 06-40-200-320

(ingyenes kék szám, hétfő 11-17 óra és szerda 10-16 óra között hívható)

E-mail: nehagydmagad@kezenfogva.hu